Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Aan R
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Datum
29 april 2026

Onze referentie
BZ2627390

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlage(n)
2

nota

Kamerbrief aanbieden rapport Voedselexporten Afrika ECDPM-WUR

Aanleiding

Afronding van het rapport naar mogelijke structurele effecten van Nederlandse agrifood-exporten naar Afrikaanse landen door het European Centre for Development Policy Management (ECDPM) en Wageningen Social & Economic Research (WSER) in opdracht van BZ. Middels dit rapport wordt invulling wordt gegeven aan de moties-Thijssen/Amhaouch (Kamerstuk 29 237, nr. 196) en Boswijk c.s. (Kamerstuk 36 410 XVII, nr. 32).

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met de bijgesloten Kamerbrief voor verzending van het rapport naar de Kamer.

Kernpunten

Het rapport geeft een genuanceerd beeld van de impact van Nederlandse Agri-food exporten naar kwetsbaren markten in Afrika. Uit het onderzoek blijkt dat slechts 2 procent, circa USD 1 miljard aan landbouwproducten uit Nederland komt, waarbij het Nederlandse marktaandeel over de afgelopen jaren is gedaald.

In de twee uitgevoerde case studies, naar land-product combinaties waar de Nederlandse exporten dusdanig dominant zijn dat zij een structureel negatief effect zouden kunnen hebben op de lokale productie of prijzen – uien naar Senegal en aardappelen naar Ivoorkust – vinden de onderzoekers geen statistisch bewijs of andere aanwijzingen voor dergelijke structureel negatieve effecten van de Nederlandse export. De handel met Nederland wordt daar vooral gezien als complementair aan de lokale productie.

De onderzoekers concluderen op basis van hun onderzoek dat de totale Nederlandse export naar kwetsbare Afrikaanse markten relatief beperkt is. Daarbij hebben zij specifiek casussen onderzocht waarbij de kans op negatieve structurele effecten het grootst is. Tegen deze achtergrond achten zij het waarschijnlijk dat eventuele structurele effecten van andere, kleinere exportstromen afwezig zijn of hooguit zeer beperkt.

De onderzoekers wijzen erop dat lokale overheden, zoals in Senegal, actief handelsbeleid kunnen voeren en beschikbare instrumenten (zoals seizoensgebonden importbeperkingen en tarieven) bewust inzetten om hun markt en producenten te beschermen. Hiermee kunnen zij in belangrijke mate zelf bepalen hoe handelsstromen uitwerken op hun lokale markten.

In deze Kamerbrief onderschrijft het kabinet de hoofdconclusies en nuanceringen en geeft aan deze te betrekken bij de verdere vormgeving van het Nederlandse handels- en voedselzekerheidsbeleid.

Toelichting

De moties Thijssen/Amhaouch en Boswijk c.s. weerspiegelen zorgen in de Kamer en onder het maatschappelijk middenveld over mogelijke negatieve effecten van Nederlandse agrifood-export op voedselzekerheid en lokale boeren in ontwikkelingslanden. In het rapport worden, aan de hand van de literatuurstudie en case studies, deze zorgen niet bevestigd. In beide casussen blijkt handel vooral aanvullend aan, en deels ondersteunend voor, de ontwikkeling van lokale ketens.

Het onderzoek kan bijdragen aan de verdere beleidsontwikkeling omdat het laat zien dat handelseffecten sterk contextafhankelijk zijn, en daarmee het kabinet een onderbouwde basis biedt om handels-, ontwikkelings- en voedselzekerheidsbeleid meer in samenhang vorm te geven. De bevindingen kunnen zo worden benut om toekomstige beleidskeuzes beter te onderbouwen.